

به نام خدا

آیا داشتن مقاله در یک مجله ISI می‌تواند ملاک یک پژوهش خوب باشد؟

در این مقوله برآنیم که نشان دهیم ملاک ISI به تنهایی نمی‌تواند ارزش یک پژوهش خوب و یک پژوهشگر نمونه را بیان کند.

Paper generator برنامه‌ای است که توسط سه تن از دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه MIT رشته علوم کامپیوتر نوشته شده است. لینک این برنامه در زیر آمده است:

<http://pdos.csail.mit.edu/scigen>

در این برنامه کافی است اسم خود را وارد نموده تا به صورت تصادفی مقاله‌ای به نام شما تولید شود. در مقاله تولید شده جملات از نظر گرامری صحیح بوده و دارای معنی می‌باشند، اما هیچ گونه ارتباطی بین جملات وجود ندارد. برای اولین بار نویسندگان این برنامه مقاله تولید شده را در یکی از کنفرانس‌های مهم بین‌المللی ارائه دادند (می‌توانید برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت ارائه شده در بالا مراجعه کنید).

از آنجایی که در ایران برخی از مجلات خاص مورد توجه ویژه اساتید و دانشجویان قرار گرفته و افراد زیادی در آنها به تعداد فراوان مقاله چاپ کردند (در بعضی از مواقع ماهی بیش از ۲ یا ۳ مقاله)، بر آن شدیم تا کیفیت یکی از این مجلات را محک بزنیم و مجله *Applied Mathematics and Computation (AMC)* را که مقبولیت بیشتری نزد ایرانیان دارد را برگزیدیم. به همین منظور مقاله‌ای را با برنامه فوق تولید کرده و به آن مجله (AMC) فرستادیم. در کمال تعجب بعد از ۲۰ روز مقاله مورد پذیرش قرار گرفت بدون آنکه هیچ ایراد علمی از آن گرفته شود. این مقاله را می‌توانید از سایت www.sciencedirect.com با عنوان زیر دانلود کنید:

Cooperative, Compact Algorithms for Randomized Algorithms

Applied Mathematics and Computation, In Press, Accepted Manuscript, Available online 19 March 2007, Rohollah Mosallahnezhad

باید متذکر شویم که با استفاده از این مجله تعداد زیادی از دانشجویان دکتری از تز دکتری خود دفاع کردند و همچنین سبب ارتقا افراد زیادی گردید و حتی افراد زیادی با استفاده از مقاله‌های این مجله به عنوان دانشجویان مستعد شناخته شدند و از مزایای زیادی استفاده نمودند، بدون توجه به این موضوع که اکثر قریب به اتفاق این مقالات فاقد ارزش علمی بوده و اشکالات علمی زیادی را می‌توان در آنها برآورد نمود.

با توجه به این امر آیا ضروری نیست که مسولان وزارت محترم علوم و تحقیقات و فن آوری نگرش خود را به مقوله پژوهش تغییر دهند و گسترش کمی را بر کیفیت ترجیح ندهند؟ باید این امر را در نظر گرفت که نگرش کمی به علم سبب لطمات جبران ناپذیری به جامعه علمی کشور می‌شود، زیرا اولاً سبب می‌شود که پژوهش‌ها به صورت سطحی و بسیار سطح پایین باشد. ثانیاً پژوهش‌های جدید و بنیادی به علت دیر به نتیجه رسیدن یا حتی در بعضی مواقع به نتیجه نرسیدن در این سیستم ارزشگذاری فاقد ارزش بوده، در نتیجه افراد تمایلی کمتری برای انجام این گونه از پژوهش‌ها دارند که سبب می‌شود تولید علم در کشور صورت نگیرد.

از آنجا که ISI یک معیار انتفاعی است نه علمی، بنابراین لزومی ندارد که تمامی مجلات ISI دارای ارزش علمی باشند، لذا ضروری است که مسولان محترم وزارت علوم و تحقیقات مجلات ISI را مورد بررسی بیشتری قرار دهند و مجلاتی از این دست را فاقد ارزش بدانند، تا ارزش واقعی علم در کشور بیشتر شناخته شود. همچنین نباید نگاه تخصصی تری نسبت به مجلات علمی داشته باشند و ارزش مقاله‌ای را که در یک مجله غیر تخصصی (برای مثال AMC) یا مجلاتی را که واسطه دریافت مبلغی پول مقاله چاپ می‌کنند، با مقاله‌ای که در یک مجله تخصصی (مانند SIAM) در رشته ریاضی که تعداد مقاله‌های تهیه شده در ایران به تعداد انگشتان دست هم نمی‌رسد (مقایسه کرد).

با امید سربلندی کشور ایران در همه عرصه‌ها

جمعی از دانشجویان دکتری دانشگاه صنعتی شریف